

Målnummer: ÖÄ2192-06 **Avdelning:** 6

Avgörandedatum: 2006-07-19

Rubrik: I ett avbetalningskontrakt rörande köp av en personbil har säljaren uppställt ett förbehåll om återtagande. Samma dag som säljaren undertecknar kontraktet överlåter säljaren samtliga rättigheter enligt kontraktet på ett finansbolag. Fråga om finansbolaget ägt rätt att återta bilen enligt konsumentkreditlagens regler.

Lagrum: 25 § konsumentkreditlagen (1992:830)

Rättsfall:

REFERAT

Kronofogdemyndigheten i Göteborg, Boråskontoret

Svenska Volkswagen Finans Aktiebolag (Volkswagen Finans) ansökte den 22 september 2005 hos Kronofogdemyndigheten i Göteborg, Boråskontoret, om handräckning för återtagande av en personbil enligt 30 § konsumentkreditlagen (1992:830). Till stöd för ansökan ingavs kopia av ett avbetalningskontrakt.

Kronofogdemyndigheten (kronofogden Göran Brink) meddelade utslag den 4 oktober 2005:

Stadgandet i 25 § konsumentkreditlagen utesluter återtaganderätt för utomstående finansiär som redan vid köpets tillkomst ikläder sig kreditrisken. En annan sak är att säljarens fordran kan överlåtas med därtill hörande återtaganderätt. En förutsättning härför torde dock vara att säljaren i vart fall momentant tar en reell kreditrisk innan kreditavtalet överläts.

I det föreliggande köpeavtalet har kredit tecknats med Volkswagen Finans samtidigt och i samma avtal som bilköpet avtalats med Toveks Bil i Borås AB (säljaren) - "Svenska Volkswagen Finans AB" är förtryckt som kreditgivare på det avtalsformulär som använts vid köpet. Säljaren kan genom att skriva under kreditavtalet binda finansbolaget vilket får anses innebära att denne har en ställningsfullmakt för finansbolagets räkning. Säljaren kan därför inte sägas ha tagit någon reell kreditrisk för egen räkning i samband med köpet, vilket leder till att förutsättningarna i 25 § andra stycket 1 inte kan anses vara uppfyllda (se kommentar till konsumentkreditlagen s. 257).

Kronofogdemyndigheten har efter prövning inte funnit det uppenbart att ansökan uppfyller de krav som uppreses i 25 § konsumentkreditlagen varför den avvisas.

Vänersborgs tingsrätt

Volkswagen Finans överklagade beslutet till Vänersborgs tingsrätt.

Tingsrätten (rådmannen Mats Persson) anförde i beslut den 16 mars 2006:

Tingsrätten delar kronofogdemyndighetens bedömning. Det som har framkommit i ärendet utgör således inte skäl att ändra kronofogdemyndighetens beslut.

Tingsrätten avslår överklagandet.

Hovrätten för Västra Sverige

Volkswagen Finans yrkade att hovrätten skulle undanröja tingsrättens beslut och visa ärendet åter till kronofogdemyndigheten för fortsatt handläggning. Volkswagen Finans yrkade vidare bifall till sin ansökan om återtagande av bilen.

Till stöd för sitt yrkande anförde Volkswagen Finans bland annat följande. Ärendets hantering i detta fall följer en fast etablerad rutin som innebär att bilfirman inledningsvis säljer en bil till kunden men att denne ges möjlighet att finansiera sitt köp genom avbetalning som tillhandahålls av ett finansbolag, i det här fallet Volkswagen Finans. Det avbetalningskontrakt som har använts har utarbetats av motorbranschens organisation i samråd med Konsumentverket och det godtas allmänt i återtagandesituationer. Kronofogdemyndighetens bedömning att återtagandeförbehållet inte tjänat som säkerhet för Toveks Bils fordran på M.S. är felaktig. Vid bilaffärer av det här slaget ger Volkswagen Finans en kredit motsvarande en del av köpeskillingen, dock förbehåller sig Volkswagen Finans en regressmöjlighet gentemot bilhandlaren. För det fall köparen av bilen inte gör rätt för sig gentemot Volkswagen Finans har finansbolaget en möjlighet att utnyttja regressrätten genom att överlåta den kvarvarande fordran till bilhandlaren som då inträder som borgenär gentemot gäldenären.

M.S. förelades att inkomma med svarsskrivelse, men hördes inte av.

På begäran av hovrätten inkom Konsumentverket med yttrande. Av yttrandet framgår sammanfattningsvis följande. Konsumentverket har medverkat i utarbetandet av de allmänna leverans- och kreditvillkor som återfinns på baksidan av det i målet aktuella avbetalningskontraktet. Däremot har Konsumentverket inte medverkat i utformningen av avtalsformuläret på avbetalningskontraktets framsida. Konsumentverket menar att framtagna avtalsvillkor speglar en rimlig balans mellan konsumenten och näringsidkaren och att det i villkoren inte finns något som hindrar säljaren från att fritt välja tidpunkt för en överlåtelse av sin fordran med därtill enligt avtalsvillkoren knutna rättigheter.

Hovrätten (hovrättslagmannen Staffan Levén, hovrättsrådet Christer Ranch och tf. hovrättsassessorn Anna Hjort Ööpik) anförde i beslut den 19 juli 2006:

Av avbetalningskontraktet framgår att M.S. förvärvade personbilen på avbetalning av Toveks Bil och att det i avbetalningskontraktet ingick en rätt till återtagande för sälj företaget vid sådant betalningsdröjsmål som anges i 21 § konsumentkreditlagen. Enligt uppgifterna i avtalsformuläret överlät Toveks Bil, samma dag som köpekontraktet undertecknades av företrädare för bolaget, sina rättigheter enligt avtalet, inklusive rätten att återta varan, till Volkswagen Finans.

Enligt 25 § andra stycket 1 konsumentkreditlagen får ett förbehåll om återtaganderätt göras gällande endast under förutsättning att säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet för att trygga sin rätt till betalning. Bestämmelsen har i förarbetena till lagen motiverats med att återtaganderätt inte skall kunna utnyttjas när köparen betalar köpeskillingen till säljaren med belopp som lånas av en fristående kreditgivare, som är fallet t.ex. vid låneköp (se prop. 1991/92:83 s. 91 och prop. 1976/77:123 s. 178).

När säljaren har uppställt återtagandeförbehållet i samband med avbetalningsköpet och därefter överlåtit sina rättigheter till en kreditgivare kan dock kreditgivaren göra återtagandeförbehållet gällande (prop. 1976/77:123 s. 47). Detta har ansetts gälla även när överlåtelser varit avsedd redan från början under förutsättning att förbehållet överhuvudtaget i något skede tjänat som säkerhet för säljarens fordran (Eriksson och Lambertz, Konsumentkrediter, Kommentar till 1992 års konsumentkreditlag, 1993, s. 257 f). Någon tidsgräns inom vilken säljaren tidigast efter avbetalningsköpet kan överlåta sina rättigheter till en kreditgivare synes inte föreligga.

Av Volkswagen Finans uppgifter, vilka inte motsagts av M.S., framgår att Toveks Bil tog en kreditrisk i samband med bilförsäljningen och vid överlåtelserna av rättigheterna enligt avbetalningskontraktet. På grund härav och med beaktande av vad som ovan anförts har Toveks bil, utan att återtagandeförbehållet förlorat sin giltighet, kunnat överlåta sina rättigheter enligt kontraktet till en kreditgivare, som därefter kan utnyttja återtaganderätten enligt de avtalade förutsättningarna. Det förhållandet att Toveks bil överlät sina rättigheter enligt avtalet samma dag som köpeavtalet träffades ändrar inte denna bedömning. Inte heller har det någon betydelse för Volkswagen Finans rätt till återtagande att det på grund av formulärets utformning kan anses framgå att en överlåtelse till detta bolag var avsedd redan vid köpets ingående. Volkswagen Finans bör

därför enligt hovrättens mening kunna göra återtagandeförbehållet gällande.

Hovrätten finner vidare att även övriga förutsättningar för återtagande enligt 25 § konsumentkreditlagen föreligger. Volkswagen Finans överklagande bör därför bifallas och ärendet återförvisas till kronofogdemyndigheten för verkställighet av ansökan om handräckning.

Med ändring av tingsrättens beslut bifaller hovrätten Volkswagen Finans ansökan om handräckning och återförvisar ärendet till kronofogdemyndigheten för verkställighet av den sökta åtgärden.

Hovrättens beslut meddelat: den 19 juli 2006.

Mål nr: ÖÄ 2192-06.

Lagrum: 25 § konsumentkreditlagen (1992:830).

Litteratur: Prop. 1976/77:123 s. 47 och 178; Prop. 1991/92:83 s. 91; Eriksson och Lambertz, Konsumentkrediter, Kommentarer till 1992 års konsumentkreditlag, 1993, s. 257 f.

Sökord: Konsumentkredit

Litteratur: Prop. 1976/77:123 s. 47 och 178; Prop. 1991/92:83 s. 91; Eriksson och Lambertz, Konsumentkrediter, Kommentarer till 1992 års konsumentkreditlag, 1993, s. 257 f.
